

ΠΟΙΚΙΛΗ ΣΕΛΙΣ

Ὁ Πάπας καὶ ὁ ζωγράφος του

Ὁ ζωγράφος Ὅττο Δερλνκο ἐκ Φαγκφούρτης ἔσχε τὸ παρὰ τόσων συναδέλφων του φθονούμενον εὐτύχημα νὰ ζωγραφίσῃ τὸν Ὑπατον Ἀρχηγὸν τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας εἰς ὁκτὼ στάσεις.

Διὰ τὴν ἐπιτύχη τὴν ἄδειαν τοῦ Πάπα, ἐδέησε νὰ ἐπιμείνῃ πολὺ καὶ νὰ μεταχειρισθῇ μέσα ἀφάνταστα. Ὅταν ὅμως εἰσῆχθῃ τέλος ἐνώπιον τοῦ Πάπα, ἐκεῖνος τοῦ ὤμιλος μετ' ἐνδιαφέροντος καὶ γλυκύτητος, ἐρωτήσας αὐτὸν περὶ τῆς οἰκογενείας του καὶ τῶν σπουδῶν του.

Ὁ Πάπας ἐποζήρσιεν ἀμέσως. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ διαιτύπωση αὐτῆ θὰ ἦτο μακροτάτη, ἐν τῷ μεταξὺ εἰργάζετο, γράφων ἢ ὑπαγορεύων ἐπιστολάς καὶ ἀναγνώσκων τὰς ἐκατοντάδας τῶν βιβλίων, τὰ ὅποια λαμβάνει καθημερινῶς.

Τὸ κυριώτατον χαρακτηριστικὸν τοῦ Πάπα—λέγει ὁ ζωγράφος—εἶνε ἡ τεραστία αὐτοῦ ἐργατικότης καὶ ἡ ἀκαταλόγητος ἐπιμονή του. Ἐννοεῖ νὰ εἶνε ἐν γνώσει πάσης τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ Βατικανοῦ καὶ αἱ ἐλάχιστάς ἐτι λεπτομέρειαι τῶν ὑποθέσεων τῆς Ἁγίας Ἐδρας πρέπει νὰ τοῦ γίνωνται γνωσταί.

Ἐχει τὸ πρόσωπον χοιρδὸν καὶ μύτην κἄπως πλατεῖαν. Ἀλλὰ ἐκ τοῦ πλαγίου παρουσιάζει προτομὴν ρωμαϊκωτάτην.

Ἀκάλυπτος, ὅπως ἐργάζεται εἰς τὸ γραφεῖον του, ἔχει ὕψος Γερμανοῦ. Οὐδέποτε γελᾷ σχεδόν, καὶ ἡ μὴν περίπτωσις, καθ' ἣν ὁ ζωγράφος τὸν εἶδε νὰ γελᾷ, ἦτο μίαν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν εἰρωνεύετο ἀκάκως τὸν ἱατρὸν του διὰ τὴν ὑπερβολικὰς του φροντίδας. Τὸ πρόσωπόν του ἐν γένει εἶνε πολὺ σοβαρὸν καὶ σχεδὸν μελαγχολικόν, αἱ δὲ γωνίαι τῶν χειλέων του ὑπεμφαίνον ἀνεκφραστον πικρίαν. Τὰ μάτια του εἶνε λαμπρὰ ἀλλὰ τὸ χαρακτηριστικώτερον τῆς φυσιονομίας του εἶνε τὸ μέτωπόν του τὸ εὐρὸν καὶ προδίδον τὸν ἄνδρα τῆς θελήσεως. Καὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου ἐκείνου πλανῶνται διαρκῶς σκιαὶ φροντίδων, ὡς νέφη βαθυμέλανα καὶ φευγαλέα.

★

— Τὰ μωδέλα

Μία Παρισινὴ ἐφημερίς ἀσχολεῖται μὲ τὰ μωδέλα τὰ ὅποια χρησιμοποιοῦν οἱ Παρισιοὶ ζωγράφοι καὶ οἱ γλύπται, περιγράφουσα τὰς συνηθείας τῶν κυριωτέρων ἐξ αὐτῶν.

Μία κἄποια κυρία Κ. . . , ἡ ὁποία εἶνε περιζήτητος ἀπόδλος τοὺς ζωγράφους καὶ γλύπται τῶν Παρισίων, διὰ τὰς πλαστικωτάτας γραμμὰς τοῦ σώματός της, εἶνε ἐκπεσοῦσα εὐγενῆς, ἡ οἰκογενεὶά της δὲ ἦτο μία ἀπὸ τὰς ἀρχαιοτέρας καὶ ἀριστοκρατικωτέρας τῆς Γαλλίας.

Ἐνυμφεῦθι πολὺ νέα εἶνα ἔξον κόμητα, κατόπιν ὅμως ὁ σύζυγός της ἀπέθανε καὶ εὐρεθεῖσα εἰς οἰκονομικὰς στενοχωρίας ἠναγκάσθη νὰ γείνη μωδέλο διὰ τὴν ζωγρ. Ἐκτὸς τῆς ἀμοιβῆς ἦν ζητεῖ, καὶ ἡ ὁποία εἶνε ἡ συνήθη; τῶν 5 φράγκων δι' ἕκαστον ποζάρισμα ζητεῖ καὶ δύο φράγκα ἐπὶ πλέον διὰ τὴν φθορὰν τῶν ἐνδυμάτων της. Ἡ κ. Κ. . . δὲν συνεννοεῖται ποτὲ ἢ ἰδίᾳ μὲ τοὺς καλλιτέχνας, ἀλλὰ ἀποστέλλει τὴν θαλαμηπόλον τῆς ὅπως κλείσῃ τὰς συμφωνίας.

Ἐπάρχει καὶ μία ἄλλη κυρία, ἡ ὁποία ἰσχυρίζεται ἐπίσης, ὅτι εἶνε εὐγενὴς καταγωγῆς, καὶ μάλιστα κατ' εὐθείαν ἀπόγονος τοῦ Καρόλου Α' ποζάρου δὲ ὡς μωδέλο δι' ἡλικιωμένα πρόσωπα, διότι ἔχει παύσει πρὸ

πολλοῦ νὰ εἶνε ἀνθηρὰ. Αἶδει συγχρόνως μαθήματα μουσικῆς καὶ ἀγγλικῆς γλώσσης.

Μία ἄλλη κυρία, ἡ ὁποία ἔχει διαζευχθῆ τὸν σύζυγόν της, σέβρει μαζὴ της εἰς τὰ ἐργαστήρια τῶν καλλιτεχνῶν καὶ τὴν κόρην της, τὴν ὁποίαν ἀγαπᾷ πολὺ καὶ δὲν ἐννοεῖ νὰ τὴν ἀποχωρισθῇ οὐδὲ στιγμὴν.

Ἐννοεῖται ὅτι τὸ καῦμένο τὸ κοριτσάκι δὲν βλέπει καὶ πολὺ ἐποικοδομητικὰ διὰ τὴν ἠθικὴν της θεάματα ἐκεῖ ὅπου τὸ ὀδηγεῖ ἡ μαμὰ του.

Ἐν ἄλλο θηλυκὸ μωδέλο, ἡ κυρία Β. . . εἶνε νυμφευμένη μὲ ἕνα δπάλληλον τῆς Ἐταιρίας τοῦ Ἀερίοφωτος. Τὰς καθημερινὰς κάμνει ὁ καθεὶς χωριστὰ τὴν ἐργασίαν του, τὰς δὲ Κυριακάς καὶ τὰς ἐορτὰς οἱ δύο σύζυγοι τραγουδοῦν ντουέττα εἰς ἕν ὀδικὸν καφενεῖον καὶ οὕτω ἀπολαμβάνουν ἀρεκτά.

Ἐνα ἀρσενικὸ μωδέλο εἶνε συνάμα καὶ κουρεὺς, κουρεύει δὲ καὶ ξυρρίζει τοὺς καλλιτέχνας κατὰ τὰ διαλείμματα τοῦ ποζαρίσματος.

★

— Χειρόγραφα ὀπάνια

Πλουσιώτατος μανιώδης συλλογὴς χειρογράφων ἐδημοσίευσεν εἰς τὰς Ἀμερικανικὰς ἐφημερίδας ὅτι προσφέρει 100,000 δολλάρια, ἤτοι ἡμῖσις ἑκατομμύριον φράγκων εἰς ἐκείνον, ὁ ὁποῖος; θὰ τοῦ προμηθεύσῃ μίαν ἐπιστολὴν ἢ οἰονδήποτε χειρόγραφον τοῦ Σαίξπηρ. Εἶνε πρόθυμος μάλιστα νὰ προσθέσῃ τὸ αὐτὸ ποσὸν καὶ διὰ μίαν ὑπογραφὴν μόνον τοῦ διασημοῦ δραματούργου, ἀρκεῖ αὐτῇ νὰ εἶνε γνησία.

Τὰ χειρόγραφα τοῦ Ἀγγλοῦ τραγικοῦ εἶνε σπανιώτατα. Σήμερον δὲν ὑπάρχουν παρὰ μόνον ἐπτὰ, ἐκ τῶν ὁποίων τρία μόνον ἀναγνωρίζονται ὑπὸ τῶν ἐδικῶν. Τὸ σπουδαιότερον εὐρίσκειται εἰς τὴν Μουσεῖον τοῦ Λονδίνου ἀγορασθὲν ἀντὶ 78,000 φράγκων.

Μεταξὺ τῶν πολὺ σπανίων χειρογράφων συμπεριλαμβάνονται δύο ἐπιστολαὶ τῆς Μαρίας Στούαρτ πρὸς τὸν καρδινάλιον Γκοῖζαν καὶ πρὸς τὸν Πάπαν, καὶ τὰς ὁποίας ἠγόρασεν ἀντὶ 100,000 φράγκων ὁ Ἀλφρέδος Μοριζὸν Ἀγγλὸς ἐρασιτέχνης. Εἰς τὴν Ἐκθεσὶν τοῦ Σικάγου ὑπῆρχεν ἡ μόνη γνωστὴ ὡς γνησία ὑπογραφὴ τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου, τὴν ὁποίαν ἠγόρασεν ἡ Ἰσπανικὴ κυβερνήσις ἀντὶ 25,000 φράγκων.

★

— Παράφρων ποιητῆς

Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἀνεγνώσθησαν εἰς μίαν ἐορτὴν, ἡ ὁποία ἐδόθη παρὰ τῆ δουκίσση Ροάν, εἰς τὸ Παρίσι, σίχοι ἐνὸς ἀγνώστου ποιητοῦ, ὁ ὁποῖος κρύπτεται ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Οὐμίλς. Οἱ σίχοι οὗτοι ἐθαυμάσθησαν ἀπὸ ὅλους τοὺς λογιούς, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκοντο εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς δουκίσσης καὶ τὸ τάλαντον τοῦ ἀγνώστου ποιητοῦ ἐκρίθη πρώτης δυνάμεως.

Ἦδη ἡ ἐφημερίς «Γνώμη» δημοσιεύει μερικὰς λεπτομερείας περὶ τῆς ζωῆς τοῦ Οὐμίλς.

«Ἐπὸ τὸ ψευδώνυμον αὐτὸ—γράφει—κρύπτεται εἰς ἀφανῆς ἄνθρωπος, ὁ Γερμανὸς Νουβῶ, ὁ ὁποῖος ὑπῆξε ποτὲ καθηγητῆς τῆς ζωγραφικῆς καὶ φίλος τοῦ Οὐίγμαν καὶ τοῦ Βερλαίν.

Ὁ Οὐμίλς θὰ ἦτο ὥσως σήμερον εἰς ἕκ τῶν γνωστοτέρων ποιητῶν τῆς Γαλλίας, ἂν δὲν συνέβαινε νὰ πάθῃ ἐγκεφαλικὴν διατάραξιν, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἐνεκλείσθη εἰς ἕν φρενοκομεῖον.

Κατόπιν ἀφείθη ἐλευθέρως, διότι ἡ παραφροσύνη του ἐθεωρήθη ἀκίνδυνος καὶ σήμερον διάγει βίον πράγματι ἀβίωτον, περιφερόμενος εἰς τὶς ὁδοὺς ἀνυπόδωτος καὶ κεκαλυμμένος μὲ γράνη δαγκάνων δε διαρκῶς τὰς σάρκας του μὲ τοὺς ὀδόντας του, εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶνε τὸ σῶμά του διαρκῶς αἵματωμένον. Ὅταν ἔγραφε τὸ «ἄσμα τῆς Βασιλείσης», ἐν ἀπὸ τὰ ὠραιότερα ποιήματά του, ἔσχιζεν ἕκαστον χειρογράφον μόλις τὸ ἐτελείωνε διότι καθὼς ἔλεγε, ἤθελε νὰ μείνουν δι' αὐτὸν καὶ μόνον οἱ στίχοι του.

Εἰς ἕκ τῶν φίλων του συνέλεξε τὰ σχισμένα χειρογραφα καὶ κατῶρθωσε νὰ τὰ συναρμολογήσῃ, πρόκειται δὲ ἤδη νὰ δημοσιευθῇ τὸ «Ἄσμα τῆς Βασιλείσης» εἰς ἰδιαιτέρον τομίδιον, αἱ ἕκ τῆς πωλήσεως τοῦ ὁποίου εἰσπράξεις θὰ διατεθοῦν ὑπὲρ τοῦ ἀτυχοῦς παραφρονοῦ ποιητοῦ.

— Ἀμερικανοὶ δημοσιογράφοι

Εἰς τὸν ἀρχιωντάκτιν ἀμερικανικῆς ἐφημερίδος παρουσιάσθη μίαν ἡμέραν ἕνας κύριος, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπε κατηγανακτιμένος :

— Μὰ τί καίτοι σαι εἶνε αὐτῆ, κύριε ἀρχιωντάκτα; ἀκοῦτ' ἐκεῖ νὰ γράψῃ σήμερον ἡ ἐφημερίς σαις διὲ ἀπέθανα ;

— Ἀφοῦ τὸ ἔγραψεν ἡ ἐφημερίς μαις, ἀπήνησεν ἀπαθῶς ὁ ἀρχιωντάκτις, θὰ πῆ διὲ εἶνε ἀλήθεια.

— Μὰ πῶς εἶνε ἀλήθεια, χριστιανέ μου, ἀφοῦ ἐγὼ εἶμαι ἐδῶ καὶ σοῦ ὀμιλῶ; φαίνομαι γιὰ πεθιμένος ἐγὼ;

— Δὲν ξεύρω.

— Τί θὰ πῆ δὲν ξεύρωτε. Ὅφειλετε, κύριε, νὰ διαψεύσωτε εἰς τὸ αὐριανόν σαις φύλλον τὸν θάνατόν μου.

— Αὐτὸ εἶνε ἀδύνατον, διότι ἡ ἐφημερίς μαις δὲν διαψεύδει ποτὲ διὲ γράφει. Διὰ νὰ σαις διέξω ὁμοῦ τὴν καλὴν μου διάθεσιν θὰ παραγγείλω νὰ βάλουν αὐριον τὸ ὄνομά σαις εἰς τὴν στήλην τῶν γεννήσεων.....

— Ὁ Σοπὲν καὶ ἡ Σάνδνι

Δὲν εἶνε πολὺ γνωστὴ ἡ ἱστορίη τῶν τελευταίων ἐτῶν τοῦ βίου τοῦ μεγάλου μουσοουργοῦ Σοπὲν καὶ ἴσως ὀλίγοι γνωρίζουν τὸν περιπαθὴ του πρὸς τὴν Γεωργίαν Σάνδνι ἔρωτα καὶ τὴν ζωὴν τὴν ὁποίαν ἔζησε μὲ αὐτὴν εἰς μίαν μικρὰν νῆσον τῆς Μεσογείου.

Ὅταν ὁ Σοπὲν ἐγγνώρισε τὴν Γεωργίαν Σάνδνι τῆς ὁποίας ὁ ταραχώδης καὶ πλήρης περιπεισιῶν βίος ἐπέπρωτο νὰ συνταυτισθῇ ἐπὶ τινα χρόνον μὲ τὸν ἰδικόν του, ἦτο πλέον καταδικασμένος εἰς θάνατον ἀπὸ τὴν τρομερὰν νόσον ἡ ὁποία ὑπέσκαπτεν ἀπὸ καιροῦ τὴν ὕγιαν του. Διότι ὁ Σοπὲν ἦτο φθισικός.

Ἡ Σάνδνι ὁμοῦ τὸν ἠγάπησε πολὺ καὶ αὐτὴ καὶ χωρὶς νὰ συλλογισθῇ διόλου τὸν κίνδυνον τὸν ὁποῖον διέτρεχε μένονσα πλησίον του ἀπεφάσισε νὰ τὸν παρηγορήσῃ κατὰ τὰς τελευταίας του σιγῆς, ὅπως μόνον μίαν γυνὴ ἀγαπῶσα γνωρίζει νὰ παρηγορῇ. Τὸν ἔπεισε λοιπὸν ν' ἀφῆσῃ τοὺς Παρισίους καὶ νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ εἰς μίαν ὠραίαν νῆσον τῶν Βαλσαρίδων, τὴν Μαζόρκαν.

Ἐκεῖ ὁμοῦ κανεὶς δὲν εἶδεχτο τὸν φθισικόν Σοπὲν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ οἱ ἔρασταί, διωκόμενοι ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν, μετὰ δυσκολίας κατῶρθωναν νὰ εὐρίσκουν ὄσουλον δια νὰ διέλθουν τὴν νύκτα, ἀντὶ ἀδοξίας τῆς ἀμοιβῆς.

Τέλος ὁ ἐπίσκοπος τῆς Μαζόρκας παρεχώρησεν εἰς αὐτοὺς ἐν ἐγκαταλειμμένον μοναστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Σοπὲν καὶ ἡ Σάνδνι ἔσπον τέλος τὴν ἡσυχίαν ταρ.

Καὶ ἐνῶ ὁ θάνατος ἠπλωνεν ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τοῦ μουσοουργοῦ τὰς μαύρας πτέρυγας του, ἐκεῖνος κατῶρθωνε νὰ λησμονῇ τὴν δυστυχίαν του μέσα εἰς τὰς αἰθερίας ἀρμονίας, αἱ ὁποῖαι ἐξήρχοντο ἀπὸ τὸ κλειδοκύμβαλον εἰς τὸ ὁποῖον ἔπαιζε τὰς συνθέσεις του.

Ἡ Σάνδνι καθημένη παρὰ τοὺς πόδας τοῦ ἐλησμονοῦ

τὰ πάντα, πλην αὐτοῦ, καὶ οἱ δύο ἔρασταί ἔζων οὕτω ζωὴν ἡρεμον καὶ εὐτυχῇ.

Ὅταν ἡ θέσις τοῦ Σοπὲν ἐπεδεινώθη, ἀνεχώρησαν διὰ Παρισίους, ὅπου ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἀφίξιν των ἀπέθνησκεν ὁ γλυκὺς «ποιητὴς τοῦ πιάνου» εἰς ἓν μικρὸν δωμάτιον μιᾶς οἰκίας τῆς ὁδοῦ Βανδῶμης.

— Τὰ φαινόμενα.

Ὁ Λαμπίς, ὁ ὀνομαστός συγγραφεὺς τοῦ «Ταξειδίου τοῦ κ. Περισσῶν» δὲν ἐχῶνευε τὰ μικρὰ παιδιὰ, τὰ ὁποῖα τοῦ παρουσίαζον ὡς «φαινόμενα».

Κάποτε τὸν ἐκάλεσε μίαν κυρία διὰ ν' ἀκούσῃ δωδεκαετῆς παιδίον, τὸ ὁποῖον ἦτο, καθὰ ἐβεβαίουν ὅλοι, «φαινόμενον» πρώτης τάξεως καὶ ἔπαιζε Μπετόβεν καὶ Μόζαρτ καλλιτέρον ἀπὸ ὅλους τοὺς μεγάλους καλλιτέχνας.

Ὁ Λαμπίς μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν τῆς κυρίας, ἡ ὁποία τὸν εἶχε προσκαλέσει, καὶ ἤκουσε τὸν μικρὸν, ὁ ὁποῖος ἔπαιζε Μπετόβεν καὶ Μόζαρτ.

Ὅταν τὸ «φαινόμενον» ἔπλευσε νὰ παίξῃ, ὁ μέγας συγγραφεὺς ἔμεινε σιωπηλός.

— Ἐλάτε λοιπὸν, κύριε Λαμπίς, νὰ συγχαρῆτε καὶ σεῖς τὸν μικρὸν· περιμένει πῶς καὶ πῶς ὁ καυμένος ν' ἀκούσῃ ἀπὸ τὸ στόμα σαις ἓνα λόγον—τοῦ εἶπεν ἡ οἰκοδέσποινα.

Ὁ Λαμπίς τότε ἐπλησίασε τὸ δωδεκαετῆς φαινόμενον, τοῦ ἐτράβηξε ὀλίγον τὸ αὐτὶ καὶ τοῦ εἶπε:

— Εὐγέ σου, μικρὲ μου· εἶσαι μοναδικὸς διὰ νὰ προέξῃς θόρυβον.

— Ἡ παραφροδύνη τοῦ Σιοῦμαν.

Πολλοὶ ψυχολόγοι καὶ ψυχίατροι ἰσχυρίζονται διὲ οἱ μεγαλοφρεῖς καταντὸν τέλος παράφρονες καὶ ὡς ἀποδείξιν φέρον τὸν μεγαλοφρεῖ μουσοουργὸν Σιοῦμαν.

Εἰς τὴν γαλλικὴν «Ἐφημερίδα τῆς Ψυχολογίας» ὁ καθηγητὴς Πασκάλ ἐξετάζει διὰ μακρῶν τὰ συμπτώματα τῆς παραφροσύνης τὰ ὁποῖα εἶδειξεν ὁ μέγας μουσοουργός. Ἀπὸ τῆς ἡλικίας τῶν εἰκοσιτριῶν ἐτῶν μέχρι τῶν τεσσαράκοντα ὁ Σιοῦμαν ὑπέφερεν ἀπὸ μίαν ἰσχυρὰν «ψυχοενύρωσιν», ἥτις ἐξεδηλοῦτο διὰ κρίσεων, αἱ ὁποῖαι παρουσίαζον ὅλα τὰ συμπτώματα τῆς παραφροσύνης.

Αἱ κρίσεις ἐξεδηλοῦντο συνήθως ὅταν ὁ μεγαλοφρεὺς συνδέτης εἰργάζετο ὑπὲρ τὸ δέον.

Ὅταν συνέθετε τὸν «Μάμφρεδ», τὸν «Φάουστ» καὶ τὰς «Τέσσαρας συμφωνίας» ὑπέφερε συχνότατα ἀπὸ νευρικὰς κρίσεις.

Ἀργότερον ἀνεφάνησαν νέα συμπτώματα βραδυγλωσσία, ἐξασθένεις τῆς ἀκοῆς, παραληρηματὰ. Ὁ Σιοῦμαν ἔβλεπε τότε συχνότατα διάφορα ὁράματα, τοῦ ἐφαίνετο δηλαδὴ, διὲ ἴσταντο ἐνώπιόν του ἄγγελοι ἢ δαίμονες καὶ ἐνόμιζον διὲ ἦκουε συνεχῶς ἓνα ἀλῆ ἄγνωστον πόνθεν προερχόμενον.

Ἐκτοτε ὁ μέγας συνδέτης δὲν συνέθεσε πλέον τίποτε. Τὸν ἔκλεισαν εἰς τὸ φρενοκομεῖον ὅπου μετ' ὀλίγα ἐτη ἀπέθανεν.

Ὁ Σιοῦμαν — ἐπιλέγει ὁ δόκτωρ Πασκάλ — ὑπῆρξε πράγματι παράφρον.

Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἤρχισεν ἡ παραφροσύνη, ἔπλευσεν ὑφισταμένη ἡ μεγαλοφρένεια.

